

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Heleny Karetové a soudců Mgr. Alice Žáčkové a Mgr. Pavla Freiberta ve věci

žalobce:

J [redacted] **A** [redacted] **N** [redacted] narozený [redacted]

posledním známým pobytem ve věznici [redacted]

zastoupený advokátem Mgr. Martinem Sadílkem
sídlem Václavské náměstí 802/56, 110 00 Praha 1

proti

žalované:

Česká republika - Ministerstvo spravedlnosti, IČO 00025429

sídlem Vyšehradská 424/16, 128 10 Praha 2 - Nové Město

jednající Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových

sídlem Rašínovo nábřeží 390/42, 128 00 Praha 2 - Nové Město

o 1 250 000 Kč s příslušenstvím

k odvolání žalobce i žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 28. dubna 2022, č. j. 27 C 30/2020-395 ve spojení s doplňujícím usnesením ze dne 23. června 2022, č. j. 27 C 30/2020-438

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně ve spojení s doplňujícím usnesením se v zamítavém výroku o věci samé (I.) ohledně částky 1 250 000 Kč se zákonným úrokem z prodlení od 8. 4. 2020 do zaplacení; vyhovujícím výroku o věci samé (II.) ohledně částky 35 Kč a v nákladových výrocích (III. a IV.) **potvrzuje.**

Shodu s prvopisem potvrzuje Petra Zavázalová

- II. Žalobce je povinen nahradit žalované náklady odvolacího řízení ve výši 600 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. V záhlaví označeným rozsudkem ve spojení s doplňujícím usnesením soud I. stupně zamítl žalobu o zaplacení částky 1 250 000 Kč se zákonným úrokem z prodlení od 8. 4. 2020 do zaplacení a dále co do úroku z prodlení z částky 250 000 za den 8. 4. 2020 /výrok I. /. Žalované uložil povinnost zaplatit žalobci zákonný úrok z prodlení z částky 250 000 Kč za období od 9. 4. 2020 do 12. 10. 2020, tj. ve výši 12 808 Kč a to do 15 dnů od právní moci rozsudku /výrok II. /. O nákladech řízení rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá na jejich náhradu právo /výrok III. /. Žalované uložil povinnost nahradit náklady státu ve výši 10 800 Kč do 15 dnů od právní moci rozsudku /výrok IV. /.
2. Takto rozhodl o žalobě, kterou se žalobce domáhal po žalované náhrady nemajetkové újmy dle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „OdpŠk“) ve výši 1 500 000 Kč, která mu byla způsobena nezákonným rozhodnutím ministra spravedlnosti ze dne 29. 3. 2018, č. j. [redacted] kterým bylo rozhodnuto o jeho vydání k trestnímu stíhání [redacted] (předmětné rozhodnutí). Žalobce tvrdil, že v důsledku nezákonného rozhodnutí byl bez morální a citové podpory své rodiny, bez rozloučení se s matkou a synem, bez odborné porady a přípravy se svým obhájcem, fyzicky vydán [redacted] k trestnímu stíhání, a fakticky mu bylo znemožněno uplatnění jeho zákonných práv k obraně proti vydání [redacted] a trestního řízení [redacted] kde mu hrozí nehumánní trest. Následky zásahu do psychické sféry žalobce vykazují znaky těžké újmy na zdraví vyznačující se dlouhotrvajícím, dnes již chorobným stavem v důsledku [redacted] Žalobce ztratil důvěru v justiční systém ČR [redacted]
3. Žalovaná se bránila tvrzením, že ohledně žadatele sice došlo k vydání nezákonného rozhodnutí ve smyslu § 7 OdpŠk, avšak za vydání rozhodnutí se omluvila a žalobci po podání žaloby zaplatila 250 000 Kč, což považuje za dostatečné zadostiučnění.
4. Usnesením ze dne 11. 11. 2020, sp. zn. 27C 30/2020-237 soud I. stupně řízení co do částky 250 000 Kč zastavil z důvodu částečného zpětvzetí žaloby.
5. Na základě provedení dokazování učinil soud I. stupně zjištění podrobně popsaná v odst. 6 až 12 odůvodnění napadeného rozsudku. Zejména pak zjistil, že žalobce byl usnesením ze dne 20. 10. 2016 vzat do předběžné vazby, přičemž vazba byla započítána od jeho zadržení dne 5. 10. 2016. Městský soud v Praze usnesením ze dne 30. 5. 2017 rozhodl o přípustnosti vydání žalobce k trestnímu stíhání [redacted] když trestná činnost žalobce měla spočívat v tom, že [redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted] Stížnost žalobce proti tomuto usnesení byla usnesením Vrchního soudu ze dne 24. 11. 2017 zamítnuta. Dne 6. 12. 2017 podal žalobce prostřednictvím svého právního zástupce žádost o udělení mezinárodní ochrany v ČR a to na ochranu před vydáním

Shodu s prvopisem potvrzuje Petra Zavázalová

k trestnímu stíhání [REDAKCE] Jako důvod své žádosti uvedl, že byl v ČR ve věznici v listopadu 2016, že mu bylo nabídnuto, aby svědčil v trestní věci a uvedl, že jde o souboj mezi [REDAKCE] přičemž [REDAKCE] strana od něho chce, aby se přiznal k něčemu, co nespáchal. Dále uvedl, že mu [REDAKCE] hrozí trest odnětí svobody v délce 54 let a obává se, že proces [REDAKCE] nebude spravedlivý. Na základě žaloby podané proti zamítavému rozhodnutí Ministerstva vnitra rozhodl Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 16. 3. 2018 tak, že se žaloba zamítá. Soud dospěl k závěru, že bezprostřední jedinou pohnutkou k podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany byla snaha žalobce vyhnout se hrozícímu vydání k trestnímu stíhání do ciziny. Usnesením ze dne 27. 3. 2018 odmítl Ústavní soud ústavní stížnost žalobce proti usnesení Městského soudu ze dne 30. 5. 2017 a Vrchního soudu ze dne 24. 11. 2017. Dne 29. 3. 2018 vydal ministr spravedlnost ČR rozhodnutí č. j. [REDAKCE] kterým povolil vydání žalobce k trestnímu stíhání [REDAKCE] (předmětné rozhodnutí). Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 3. 5. 2018 zamítl kasační stížnost proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 16. 3. 2018. Rovněž Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že Ministerstvo vnitra postupovalo správně, když žádost stěžovatele o mezinárodní ochranu zamítlo jako zjevně nedůvodnou dle § 16 odst. 1 písm. h) zákona o azylu. Nejvyšší správní soud v rámci svého odůvodnění dále uvedl, že udělení mezinárodní ochrany je možné pouze proti zemi původu, nikoliv proti třetímu státu, jež opakovaně potvrdil i Ústavní soud (např. nálezy Ústavního soudu ze dne 26. 5. 2015, sp. zn. II ÚS 1017/14 či ze dne 15. 8. 2017, sp. zn. II ÚS 1260/17). Na základě podané ústavní stížnosti ze dne 4. 6. 2018 zrušil Ústavní soud ČR nálezem ze dne 2. 4. 2019 předmětné rozhodnutí ministra spravedlnost ČR. Ústavní soud konstatoval, že rozhodnutím ministra spravedlnosti bylo porušeno základní právo stěžovatele na soudní ochranu zakotvené v čl. 36 odst. 1 a 2 Listiny základních práv a svobod, neboť ministr spravedlnosti nevyčkal konečného výsledku řízení vedeného dle zákona o azylu a to včetně jeho přezkumu ve správním soudnictví.

6. Po právním posouzení skutkových zjištění podle příslušných ustanovení OdpŠk soud I. stupně konstatoval, že mezi účastníky zůstala nespornou existencí vydání nezákonného rozhodnutí a zaměřil pozornost na existenci příčinné souvislosti mezi žalobcem tvrzenými zásahy do jeho osobnostní sféry a vydáním nezákonného rozhodnutí. Předdeslal, že důsledkem nezákonného rozhodnutí byla skutečnost, že byl žalobce vydán [REDAKCE] předčasně, tedy o jeden měsíc a čtyři dny dříve, než by tomu bylo v případě zákonného postupu. Samotné vydání žalobce k trestnímu stíhání [REDAKCE] bylo přípustné.
7. K tvrzení žalobce, že mu v příčinné souvislosti s předmětným nezákonným rozhodnutím vznikla újma tím, že byl bez morální a citové podpory své rodiny, bez rozloučení se s matkou a synem, bez odborné porady a přípravy se svým obhájcem, fyzicky vydán do [REDAKCE] k trestnímu stíhání, a fakticky mu bylo znemožněno uplatnění jeho zákonných práv k obraně proti vydání [REDAKCE] a trestního řízení [REDAKCE] poukázal na zjištění, že žalobce nemá syna ale dceru. Dále poukázal na zjištění, že matka navštívila žalobce ve věznici 8 dní před jeho vydáním. Obhájce navštívil žalobce ve věznici naposledy 31. 1. 2018 a nic mu nebránilo, navštívit ho i v dalších měsících a připravit ho na všechny možné eventuality, které mohou nastat, zejména na možnost vydání k trestnímu stíhání [REDAKCE] a to s ohledem na již ukončená řízení o přípustnosti tohoto vydání. Dodal, že lze prakticky v podstatě s jistotou předpokládat, že bezprostředně po vydání rozhodnutí Nejvyššího správního soudu by v případě žalobce bylo rozhodnuto o přeměně předběžné vazby ve vydávací a následně by v řádu hodin došlo k faktickému vydání žalobce [REDAKCE] Ani v případě, že by k rozhodnutí ministra došlo po rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti, nebyl by zde dán nějaký časový prostor pro rozloučení se žalobce s rodinou, či pro zvláštní poradou s jeho obhájcem před jeho faktickým vydáním.

8. K tvrzení žalobce, že následky zásahu do jeho psychické sféry vykazují znaky těžké újmy na zdraví vyznačující se dlouhotrvajícím, dnes již chorobným stavem v důsledku [redacted] poukázal na závěry znaleckého posudku znalce z oboru psychiatrie Alexandra Grinsberga, který byl vyhotoven v rámci trestního řízení žalobce [redacted] z nichž jednoznačně vyplynulo, že žalobce dlouhodobě trpí závažnými psychickými problémy a to zejména [redacted] která však u něj vznikla jako důsledek závažného fyzického a psychického týrání, jehož byl obětí, bratrovy sebevraždy a situací, kdy byl reálně ohrožen jeho život a život jeho matky a bratrů, tedy událostí které zcela jednoznačně předcházely nezákonnému rozhodnutí ministra spravedlnosti ze dne 29. 3 2018. O tom, že duševní poruchou žalobce trpěl již před vydáním [redacted] svědčilo i písemné vyjádření matky žalobce, v rámci kterého konstatovala, že u žalobce se psychické problémy projevily již v době, kdy jej navštěvovala ve vazební věznici [redacted] Soud I. stupně však dal žalobci za pravdu v tom, že jeho předčasné vydání [redacted] mohlo přispět ke zhoršení jeho duševních problémů a v důsledku toho mu mohla určitá nemajetková újma vzniknout. Poukázal na to, že žalobce byl již ze strany žalované odškodněn poměrně vysokou částkou, která je více než přiměřená za možné dopady do jeho osobnostní sféry, které mohly vzniknout v důsledku toho, že byl vydán [redacted] o jeden měsíc a čtyři dny dříve. Poukaz žalobce na srovnávací judikaturu Evropského soudu pro lidská práva označil za nepřípadnou. Za přílehlavý naopak označil případ řešený Obvodním soudem pro Prahu 2 pod sp. zn. [redacted] a následně Městským soudem v Praze pod sp. zn. [redacted] s tím, že v tamním případě nepodal žalobce zjevně nedůvodnou (účelovou) žádost o azyl, jak tomu bylo v případě žalobce.
9. Soud I. stupně neprovedl důkazy navržené žalobcem a to zejména znalecké zkoumání žalobce, který je v současné době ve výkonu trestu ve věznici [redacted] výslechy matky a obhájců žalobce, výslech soudce A [redacted] a účastnickým výslechem žalobce. Provedení důkazů považoval za nadbytečné právě s ohledem na to, že jediným důsledkem nezákonného rozhodnutí ministra byla skutečnost, že žalobce byl vydán o jeden měsíc a čtyři dny dříve, než vydán být měl. Dokazování by si vyžádalo značné náklady a značně by ovlivnilo délku řízení a to s minimálním přínosem a na závěrech soudu by nic nezměnilo. Žalobce navíc netvrdil, k čemu konkrétně by měly být označené osoby vyslechnuty.
10. Úrok z prodlení přiznal soud I. stupně žalobci v souladu s ust. § 1970 o. z. v zákonné výši dle § 2 nařízení vlády č. 351/2013 Sb. Vyšel ze zjištění, že žalobce uplatnil svůj nárok u žalované dne 8. 10. 2019 (žádostí ze dne 7. 10. 2019). Žalovaná se dostala do prodlení s plněním dnem následujícím po uplynutí šestiměsíční lhůty ode dne, kdy byla žalované doručena výzva žalobce k úhradě (dle § 15 OdpŠk), tedy dnem 9. 4. 2020. Částku 250 000 Kč žalovaná uhradila žalobci dne 13. 10. 2020.
11. Výrok o nákladech řízení odůvodnil soud I. stupně tím, že žalobce by měl dle § 142 odst. 1 ve spojení s ust. § 146 odst. 2 o. s. ř. právo na náhradu nákladů řízení, kterého se však výslovně vzdal. O nákladech státu rozhodl dle § 148 odst. 1 o. s. ř. s tím, že náklady státu tvoří tlumočné vyplacené tlumočnicí Mgr. Lucií Bervidové za překlad listinného důkazu ve výši 10 800 Kč.
12. Proti zamítavému výroku o věci samé (I.) rozsudku soudu I. stupně ohledně částky 1 250 000 Kč se zákonným úrokem z prodlení od 8. 4. 2020 do zaplacení podal odvolání žalobce. Rozhodnutí označil za nepřezkoumatelné, neboť z jeho odůvodnění není zřejmé, z jakého důvodu byly zamítnuty jednotlivé důkazní návrhy ani jaké skutečnosti jimi měly být prokázány. Důkazním návrhem výslechu zpracovatele znaleckého posudku Alexandra

Grimberga se soud I. stupně nezabýval vůbec. Nepřezkoumatelné je i odůvodnění výše odškodnění. Soud I. stupně neúplně zjistil skutkový stav věci, neboť neprovedl navržené důkazy potřebné k prokázání rozhodných skutečností, čímž zatížil řízení vadou. Citoval judikaturu Ústavního soudu k tzv. „opomenutým důkazům“. S poukazem na obsah podání ze dne 9. 6. 2021 vyvracel závěr soudu, že k navrhovaným výsledkům osob nic netvrdil. Za předčasný označil názor soudu, že provedení důkazů by nic nezměnilo na jeho závěrech. Neprovedení důkazů z důvodu finanční a časové náročnosti by akceptoval, pokud by se jednalo o podpůrné důkazy, nevýznamné pro rozhodnutí, což není daný případ. Vznik poruchy svého zdraví v příčinné souvislosti s předmětným nezákonným rozhodnutím a její vliv a význam na trestní řízení, zejména na kvalitu vlastní obhajoby a jeho následného života, mohl prokázat pouze znaleckým zkoumáním. Zdůraznil, že uvedený postup považuje za zásah do jeho práva na spravedlivý proces, neboť mu byla odňata možnost prokázat žalobní tvrzení. Byl krácen na svých ústavních právech, která jsou chráněna listinou základních práv a svobod a mezinárodními smlouvami, kterými je Česká republika vázána. Soud I. stupně rovněž pochybil, pokud stanovil vyšší nároku na základě volné úvahy, kterou však dostatečně nezdůvodnil, nevycházel z rozhodnutí ESLP, které žalobce označil, pročež postupoval v rozporu se zákonem a judikaturou ESLP. Podtrhl, že tvrzená duševní porucha a její příčina je otázkou výlučně odbornou, kterou nemůže hodnotit soud sám na základě svého uvážení, ale vždy jen za pomoci znaleckého zkoumání. Provedené důkazy, zejména dopis matky a znalecký posudek Alexandra Grinberga, soud I. stupně nesprávně interpretoval, když vzal za prokázané, že duševní poruchou žalobce trpěl již před jeho vydáním [redacted]. Závěr je ve vzájemném rozporu s úvahou, že předčasné vydání do [redacted] mohlo přispět ke zhoršení duševních problémů žalobce, v důsledku čehož mu mohla určitá nemajetková újma vzniknout. S odkazem na judikaturu Nejvyššího soudu k problematice příčinné souvislosti dovedl, že i kdyby bylo nezákonné rozhodnutí toliko jednou a poslední příčinou [redacted] je nutné tuto skutečnost považovat za příčinu bez ohledu na předchozí dispozice. Rozhodnutí soudu I. stupně spočívá na nesprávném právním posouzení věci, zejména ve vztahu k řešení otázky rozsahu zásahu do duševní sféry žalobce vydáním nezákonného rozhodnutí. Poukázal na rozpor závěrů soudu, že akt vydání žalobce nebyl ve své podstatě nezákonným a závěrem, že se jednalo o nezákonné rozhodnutí. Zdůraznil, že nezákonnost postupu byla deklarována Ústavním soudem a tímto nezákonným postupem byl zcela zbaven možnosti řádné obhajoby, jakož i rozloučení s rodinou. Zopakoval okolnosti, za kterých došlo k porušení jeho práv a s ohledem na význam zásahu do jeho osobnostní sféry, resp. zdravotní sféry, označil vyplacenou částku za zjevně nedostatečnou. Po citaci § 31a odst. 2 OdpŠk znovu zdůraznil, že závažnosti a okolnosti vzniklé újmy spočívající v poškození zdraví mohou být zjištěny výhradně znaleckým zkoumáním a výpověďmi svědků. Učinil výčet soudních rozhodnutí, která předložil soudu I. stupně ke srovnání s jinými případy náhrad nemajetkové újmy, a soudu vytkl, že z nich při stanovení výše odškodnění nevycházel a toliko uvedl, že nejsou na daný případ použitelné. V závěru uvedl, že [redacted] je v příčinné souvislosti s vydáním nezákonného rozhodnutí. Lichý je závěr, že nebylo znemožněno rozloučení s matkou, neboť ho navštívila 8 dnů před faktickým vydáním [redacted]. Částka 250 000 Kč tak nemůže být spravedlivým a přiměřeným zadostiučiněním reflektujícím závažnost zásahu do osobní sféry žalobce; neplní roli odškodňovací, ale pouze symbolickou. Neprovedení důkazů a úvaha soudkyně o „pouhém předčasném vydání“ svědčí o její podjatosti. Soudkyně nemůže předjímat rozhodnutí o možném mimořádném oprávněném prostředku proti rozhodnutí NSS o neudělení humanitárního azylu. Navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek změnil tak, že žalovaný je povinen zaplatit žalobci částku 1 250 000 Kč spolu s úrokem z prodlení jdoucím z této částky od 9. 4. 2020 do zaplacení.

13. Žalovaná navrhlá potvrzení žalobcem napadeného výroku I. coby věcně správného s tím,

Shodu s prvopisem potvrzuje Petra Zavázalová

že soud I. stupně zjistil skutkový stav v dostatečném rozsahu. Poukázala přitom na podrobné znalecké zkoumání duševního stavu žalobce znalcem A. Grinbergem. Již vyplacenou částku označila za odpovídající odškodnění, které ob stojí i z hlediska komparace s odškodněním vyplaceným ve věci A. T. s tím, že případy označené žalobcem nejsou vhodné ke srovnání.

14. Proti výroku II. rozsudku soudu I. stupně podala odvolání žalovaná. Uvedla, že správná výše kapitalizovaného zákonného 10% úroku z prodlení z částky 250 000 Kč za období od 9. 4. 2020 do 12. 10. 2020 činí 12 773 Kč, nikoli částku 12 808 Kč. Předmětem přezkumu tak učinila částku 35 Kč.
15. Odvolací soud přezkoumal postupem dle § 212 a § 212a o. s. ř. rozsudek soudu I. stupně v rozsahu odvoláním napadeném, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo; zabýval se odvolacími důvody uvedenými v § 205 odst. 2 o. s. ř., zejména odvolacími důvody uplatněnými v odvolání účastníky řízení a neshledal důvodným ani odvolání žalobce ani odvolání žalované.
16. Odvolací soud se především zabýval tím, zda není řízení před soudem I. stupně postiženo vadou, neboť žalobce tvrdil, že rozhodl vyloučený soudce a zda není napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.
17. Podle ustanovení § 14 odst. 1 o. s. ř. jsou z projednávání a rozhodnutí věci vyloučeni soudci a přísedící tehdy, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je tu důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Podle odst. 4 cit. ust. nejsou důvodem k vyloučení soudce (přísedícího) okolnosti, které spočívají v postupu soudce (přísedícího) v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.
18. Žalobce odůvodňuje námitku podjatosti tím, že soudkyně neprovedla důkazy a do odůvodnění rozsudku začlenila svou úvahu o „pouhém předčasném vydání“, tedy odůvodňuje námitku podjatosti postupem soudkyně v řízení o projednávané věci. Naopak netvrdí jakýkoli konkrétní vztah soudkyně k věci, účastníkům či zástupcům, ten pouze zprostředkovaně dovozuje právě z jejího procesního postupu. Odvolací soud tak uzavírá, že důvody uváděné žalobcem nejsou ve smyslu § 14 odst. 4 o. s. ř. způsobilým důvodem pro závěr o podjatosti soudkyně.
19. Napadené rozhodnutí není postiženo nepřezkoumatelností, neboť obsahuje veškeré náležitosti požadované § 157 odst. 2 o. s. ř. Je srozumitelné a obsahuje dostatek důvodů. Žalobcem vytčené nedostatky nebyly podle obsahu odvolání zjevně na újmu uplatnění jeho práv.
20. Za situace, kdy zůstala mezi účastníky řízení nesporná existence nezákonného rozhodnutí, zaměřil soud I. stupně správně pozornost na vznik újmy v příčinné souvislosti s nezákonným rozhodnutím. Dostatečně a správně zjištěný skutkový stav pak správně právně posoudil. Pro stručnost tak lze odkázat na odůvodnění napadeného rozsudku, se kterým se odvolací soud plně ztotožňuje.
21. Na závěru o správnosti napadeného rozsudku nemohou nic změnit ani odvolací námitky žalobce. Odvolací soud předesílá, že předmětem řízení nebyla náhrada škody na zdraví podle občanského zákoníku, ale náhrada nemajetkové újmy podle OdpŠk. Z obsahu soudního spisu je totiž zřejmé (viz č. l. 341), že zástupce žalobce k dotazu soud I. stupně výslovně uvedl, že neuplatňuje nárok na náhradu škody na zdraví podle občanského

zákoníku a dopady na zdraví žalobce uvádí pouze jako ilustraci míry nemajetkové újmy. Za této situace postupoval soud I. stupně správně, pokud učinil závěr o příčinné souvislosti mezi nezákonným rozhodnutím a vznikem a výší nemajetkové újmy žalobce pouze na základě listinných důkazů a nezatěžoval řízení dalším dokazováním příčin duševní poruchy žalobce.

22. K potřebě prokazování nemajetkové újmy Nejvyšší soud ČR ve své judikatuře dovedl, že *„újmou musí být prokázána, není-li zjevné, že by stejnou újmu utrpěla jakákoliv jiná osoba, která by byla danou skutečností postížena a šlo by tak o notorietu, kterou dokazovat netřeba“* (srov. např. rozsudek ze dne 15. 3. 2012, sp. zn. 30 Cdo 2555/2010).
23. Soud I. stupně správně dovedl a při svém rozhodování zohlednil, že důsledkem nezákonného rozhodnutí byla skutečnost, že byl žalobce vydán [REDAKCE] předčasně, tedy o jeden měsíc a čtyři dny dříve, než by tomu bylo v případě zákonného postupu. Samotné vydání žalobce k trestnímu stíhání [REDAKCE] bylo přípustné. Tomuto závěru svědčí i odůvodnění nálezu Ústavního soudu ze dne 2. 4. 2019, sp. zn. III. ÚS 1924/18, kterým Ústavní soud zrušil předmětné rozhodnutí ministra spravedlnosti v podstatě z formálních důvodů, když v odst. 30. uvedl, že *„jakkoli se jeví, že vyčkávání na výsledek azylového řízení by ve stěžovatelově věci na rozhodnutí o jeho vydání ničeho nezměnilo, nelze pominout, že k obdobné situaci může snadno dojít znovu. Kdyby Ústavní soud napadené rozhodnutí ministra jako protiústavní nezrušil, mohl by přispět k tomu, že k takovému ústavně nesouladnému předčasnému postupu ministra dojde i v budoucnu, čemuž je u takto vysoce závažného a obtížně napravitelného typu zásahu nutno jednoznačně předejít“*. Žalobce později vydán byl. Soud I. stupně tak správně posuzoval pouze tu újmu, která vznikla žalobci v příčinné souvislosti s tím, že byl vydán k trestnímu stíhání předčasně (před vyčkáním skončení správního řízení o poskytnutí mezinárodní ochrany), a nikoli újmu, která žalobci vznikla tím, že byl k trestnímu stíhání [REDAKCE] vydán. Soud I. stupně také správně vyhodnotil, že žalobce tuto skutečnost mohl stejně jako *„jakákoliv jiná osoba, která by byla danou skutečností postížena, nést úkorně a že jeho předčasné vydání mohlo přispět ke zhoršení jeho duševních problémů, pročež mu určitá nemajetková újma vznikla“*.
24. Soud I. stupně učinil správné závěry i ve vztahu k další újmě, která žalobci vznikla dle jeho tvrzení tím, že v důsledku nezákonného rozhodnutí byl bez morální a citové podpory své rodiny a bez odborné porady a přípravy se svým obhájcem, fyzicky vydán [REDAKCE] k trestnímu stíhání, a fakticky mu bylo znemožněno uplatnění jeho zákonných práv k obraně proti vydání [REDAKCE] a trestního řízení [REDAKCE]. Správně přitom zohlednil zjištění, že žalobce matka i jeho zástupce ve vazbě navštěvovaly. Vzhledem k tomu, jak se situace vyvíjela (jak Ministerstvo vnitra, tak i Městský soud v Praze vyhodnotily žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany před vydáním [REDAKCE] jako zjevně nedůvodnou, Městský soud v Praze dokonce podání žádosti označil za snahu žalobce vyhnout se hrozícímu trestnímu stíhání do ciziny a se závěry soudů se nakonec ztotožnil i Nejvyšší správní soud; žádost o udělení mezinárodní ochrany podal žalobce až poté, co bylo Městským soudem a Vrchním soudem pravomocně rozhodnuto o tom, že vydání žalobce k trestnímu stíhání do [REDAKCE] je přípustné, což nakonec dovedl i Ústavní soud), bylo dle názoru odvolacího soudu povinností zástupce žalobce, resp. měl zástupce žalobce dostatek času, připravit žalobce na možnost, že bude k trestnímu stíhání vydán, neboť lze důvodně očekávat, že po rozhodnutí o přeměně vazby ve vydávací by došlo k faktickému vydání rovněž bez časového prostoru k loučení a poradám. Žalobce tak měl dostatek prostoru rozloučit se s rodinou a poradit se s obhájcem. Pokud tak neučinil, není jeho předčasné vydání do [REDAKCE] jedinou a rozhodující příčinou vzniku újmy.
25. Při úvaze, jak předčasné vydání ovlivnilo zdravotní stav žalobce, vyšel soud I. stupně

z dostatečně zjištěného skutkového stavu. Sám žalobce při vzetí do předběžné vazby uvedl, že se dlouhodobě léčí na psychiatrii s ohledem na diagnózu [REDAKCE] (viz usnesení předsedy senátu Městského soudu v Praze ze dne 12. 10. 2016. č. j. [REDAKCE]), po zatčení byl na 5 dnů umístěn do psychiatrického zařízení, kde mu byla podávána antipsychotika a sedativa; matka žalobce v písemném vyjádření konstatovala, že u žalobce se psychické problémy projeví již v době, kdy jej navštěvovala ve vazební věznici na [REDAKCE] ze znaleckého posudku znalce z oboru psychiatrie Alexandra Grinsberga bylo zjištěno, že žalobce dlouhodobě trpí závažnými psychickými problémy a to zejména chronickou [REDAKCE] která však u něj vznikla jako důsledek závažného fyzického a psychického týrání, jehož byl obětí, bratrovy sebevraždy a situací, kdy byl reálně ohrožen jeho život a život jeho matky a bratrů. Z uvedeného je zřejmé, že pokud došlo u žalobce k vážnějšímu zhoršení jeho psychické poruchy, není toto zhoršení v příčinné souvislosti s předčasným vydáním, ale pravděpodobně v příčinné souvislosti se strachem žalobce ze samotného vydání [REDAKCE] a z trestního stíhání [REDAKCE]

26. Závěry o příčinné souvislosti mezi předčasným vydáním žalobce [REDAKCE] a vznikem újmy se odráží ve výši odškodnění.
27. Nejvyšší soud v rozsudku ze dne 16. září 2015, sp. zn. 30 Cdo 1747/2014 zaujal stanovisko, že *„výše zadostiučnění přiznaného podle § 31a odst. 2 zákona Odp.šk na náhradě nemajetkové újmy způsobené trestním stíháním, které skončilo zproštěním obžaloby nebo zastavením, musí odpovídat výši zadostiučnění přiznaného v případech, které se s projednávanou věcí v podstatných znacích shodují; významnější odchylka je možná jen tehdy, bude-li soudem řádně a přesvědčivě zdůvodněna. Nelze-li nalézt takový případ, který by se v podstatných znacích shodoval s projednávanou věcí, je třeba provést srovnání s jinými případy náhrad nemajetkové újmy (např. z titulu odpovědnosti státu za nezákonné omezení osobní svobody, nepřiměřenou délku řízení, náhrady nemajetkové újmy na zdraví ve formě bolestného nebo ztížení společenského uplatnění, újmy na osobnostních právech v rámci ochrany osobnosti, újmy z titulu porušení zákazu diskriminace podle obecné úpravy i v pracovněprávních vztazích apod.). Soud přitom neopomene uvést podstatné společné a rozdílné znaky a v odůvodnění svého rozhodnutí vysvětlit, jakým způsobem se tyto společné a rozdílné znaky promítly do výše stanoveného zadostiučnění, tj. z jakého důvodu je přiznané zadostiučnění přiměřené ve srovnání s jiným zadostiučněním přiznaným z jiného právního důvodu. Nebude-li možné postupovat ani podle jiného případu náhrady nemajetkové újmy, je třeba stanovit přiměřené zadostiučnění v takové výši, která bude odpovídat ekonomické realitě České republiky a tomu, co by obecně bylo vnímáno jako spravedlivé (např. s ohledem na cenovou úroveň nebo výši průměrné mzdy). V každém případě je primárně na žalobci, aby zvolil přesvědčivé srovnání, podle kterého jeho újma z hlediska spravedlnosti není menší než újma jiná, za kterou se přiznává minimálně žalovaná částka.“* Tyto závěry lze použít i na daný případ, byť je nutno zohlednit výše uvedená specifika.
28. Nejvyšší soud ČR ve své judikatuře opakovaně zdůrazňuje, že *„forma a případná výše zadostiučnění nesmí být v rozporu s obecně sdílenou představou spravedlnosti, tedy její přiznání je nad rámec konstatování porušení práva namístě pouze tehdy, jestliže by se z hlediska obecné slušnosti poškozenému satisfakce skutečně mělo dostat“* (srov. např. rozsudek ze dne 27. 6. 2012, sp. zn. 30 Cdo 3731/2011).
29. Rovněž Ústavní soud ČR dovodil, že *„při stanovení výše přiměřeného zadostiučnění je třeba stanovit částku, která je způsobilá současně plnit svoji kompenzační funkci, ale není přitom „extrémní“ a vymykající se smyslu a účelu dané právní úpravy“* (srov. např. nálezy ze dne 9. 12. 2010, sp. zn. III. ÚS 1320/10 a ze dne 6. 3. 2012, sp. zn. IV. ÚS 1572/11).
30. Soud I. stupně postupoval při stanovení výše zadostiučnění za nemajetkovou újmu

Shodu s prvopisem potvrzuje Petra Zavázalová

v souladu s § 31a odst. 1, 2 OdpŠk i výše uvedenou judikaturou Nejvyššího a Ústavního soudu, přičemž zvolil celkem příléhavé srovnání s věcí vedenou u Městského soudu v Praze pod sp. zn. [REDAKCE]. Naopak žalobce zvolil ke srovnání zcela nepřipadnou judikaturu. Z důvodů nedostatku případů, které by se v podstatných znacích shodovaly s projednávanou věcí, provedl odvolací soud srovnání s jinými případy náhrad nemajetkové újmy.

31. Rozsudkem Okresního soudu v Uherském Hradišti ze dne 13. 1. 2015, č. j. [REDAKCE] ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 9. 9. 2015, č. j. [REDAKCE] bylo přiznáno odškodnění ve výši 439 000 Kč. Poškozený byl stíhán pro trestný čin těžkého ublížení na zdraví s následkem smrti dle § 145 odst. 1, 3 tr. z., za což mu hrozil trest odnětí svobody v trvání 8 - 16 let. Trestní stíhání trvalo 14,5 měsíců (439 dnů), odsuzující rozsudek byl zrušen, stíhání skončilo zproštěním dle § 226 písm. a) tr. ř. Poškozený byl vazebně stíhán po dobu jednoho měsíce, věc byla medializovaná, čelil negativním reakcím a výhrůžkám a společenskému odsouzení. Řízení mělo dopad do jeho osobní sféry, soukromého života, na jeho zdravotní a duševní stav, ale i na jeho podnikání.
32. Rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 20. 11. 2019, č. j. [REDAKCE] ve spojení s rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 22. 7. 2020, č. j. [REDAKCE] bylo poškozené přisouzeno odškodnění za nemajetkovou újmu ve výši 140 000 Kč. Poškozená byla stíhána pro podezření zločinu teroristického útoku, za což jí hrozil trest odnětí svobody v trvání 12 – 20 let či výjimečný trest. Délka trestního řízení byla dva roky a jedenáct měsíců. Poškozená byla v souvislosti s vedením trestního stíhání psychiatricky léčena antidepresivy, kam docházela tři roky. Případ byl medializován.
33. Rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 12. 11. 2021, č. j. [REDAKCE] ve spojení s rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 11. 3. 2022, č. j. [REDAKCE] bylo poškozenému přisouzeno odškodnění za nemajetkovou újmu ve výši 300 000 Kč. Poškozený byl stíhán pro podezření ze spáchání trestného činu vraždy. Újma byla způsobena zadržením [REDAKCE] pobytem ve vazbě (140 dní), výkonem trestu odnětí svobody (41 dní), ohrožen byl trestem odnětí svobody až v délce 12 let, věc byla medializována, došlo k zásadu do jeho psychiky, který se projevuje sociálními fobiemi, dále do soukromého života, ale i do života jeho blízkých.
34. Rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 21. 10. 2014, č. j. [REDAKCE] ve spojení s rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 24. 7. 2018, č. j. [REDAKCE] bylo poškozené přisouzeno odškodnění za nemajetkovou újmu ve výši 300 000 Kč. Poškozená byla stíhána pro trestný čin křivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku, za což jí hrozil trest odnětí svobody v délce trvání 2 – 10 let. Trestní stíhání trvalo 17 měsíců. Bylo zasaženo do profesní i občanské cti. Stíhání mělo výrazný dopad na psychický stav poškozené, byla poškozena její profesní pověst. Negativní dopady byly umocněny širokou medializací trestního stíhání žalobkyně na celostátní úrovni. K medializaci nedošlo v důsledku činnosti orgánů činných v trestním řízení.
35. Společným znakem všech případů je dopad na psychický stav poškozeného a do jeho soukromého života, přičemž na rozdíl od daného případu se jednalo o osoby, jejichž trestní stíhání skončilo zproštěním obžaloby nebo zastavením, tedy o osoby, u kterých došlo k podstatně vyšší intenzitě křivdy a dokonce v některých případech i k nezákonnému omezení osobní svobody.
36. Porovnáním poskytovaného odškodnění nemajetkové újmy v České republice se

Shodu s prvopisem potvrzuje Petra Zavázalová

zohledněním specifík daného případu se tak odvolacímu soudu jeví odškodnění poskytnuté žalobci žalovanou ve formě omluvy a peněžitého odškodnění ve výši 250 000 Kč jako odškodnění více než štědré. Při akceptování požadavků žalobce by se ocitla trestně stíhaná osoba, která byla následně pravomocným rozhodnutím soudu obžaloby zproštěna, v horší pozici než osoba, která sice zproštěna nebyla, nicméně státní orgán se dopustil nesprávného postupu, resp. vydal nezákonné rozhodnutí, což by nebylo bezpochyby spravedlivé. K tomu lze odkázat na závěry usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 17. 10. 2019, sp. zn. 30 Cdo 4032/2018 „*Bude-li zjištěno, že se poškozený dopustil jednání, pro které byl následně trestně stíhán, nepovede to sice ke závěru o tom, že si trestní stíhání zavínil a tím pádem vyloučení odpovědnosti státu za poškozenému trestním stíháním vzniklou újmu, ale půjde o důležitou okolnost pro stanovení formy a případně výše odškodnění nemajetkové újmy podle § 31a odst. 2 OdpŠk. Nejde tedy o to, že jednání poškozeného, pro které byl trestně stíhán, bylo protiprávní (byť nebylo trestným činem), ale o to, že jím poškozený přispěl k vytvoření okolností, které následně vedly k jeho trestnímu stíhání.*“

37. Za této situace je provádění dalších důkazů v rozporu se zásadou hospodárnosti řízení. Dlužno podotknout, že není povinností soudu provést všechny účastníky navržené důkazy, ale pouze ty, které jsou relevantní pro zjištění skutkového stavu v rozsahu potřebném pro posouzení sporné otázky. Této povinnosti soud I. stupně v daném případě dostál.
38. Soud I. stupně rovněž správně vyčíslil 10% úrok z prodlení z částky 250 000 Kč za období od 9. 4. 2020 do 12. 10. 2020 částkou 12 808 Kč a nepochybil ani při rozhodování o nákladech řízení mezi účastníky navzájem a o nákladech státu.
39. Z výše uvedených důvodů odvolací soud rozsudek soudu I. stupně v odvoláním napadených částech výroků I. a II. o věci samé a v akcesorických nákladových výrocích III. a IV. postupem dle § 219 o. s. ř. coby věcně správný potvrdil. Odvoláním nenapadené části výroků I. a II. nabyly samostatně právní moci (§ 206 odst. 2 o. s. ř.).
40. O náhradě nákladů odvolacího řízení bylo rozhodnuto podle § 142 odst. 3 o. s. ř. ve spojení s § 224 odst. 1 o. s. ř. Žalované, která měla v odvolacím řízení neúspěch pouze v nepatrné části, byla příznána na podkladě § 151 odst. 3 o. s. ř. ve spojení s § 1 odst. 3 písm. a) ve spojení s § 2 odst. 3 vyhl. č. 254/2015 Sb. 2 x paušální náhrada výdajů po 300 Kč za přípravu účasti na odvolacím jednání a účast na odvolacím jednání.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat dovolání do dvou měsíců od doručení rozhodnutí k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu I. stupně, jestliže rozhodnutí odvolacího soudu závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe odvolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak (§ 237, § 239 a § 240 odst. 1 o. s. ř.). Přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat jen dovolací soud. Proti rozhodnutí v části týkající se výroku o nákladech řízení není dovolání přípustné /ust. § 238 odst. 1 písm. h) o. s. ř./.

Praha 5. října 2022

JUDr. Helena Karetová v.r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Petra Zavázalová